

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЦУКРОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

*Студент Большакова О.М.
(наук. керівник Древаль О.Ю.)*

Негативні процеси, що відбуваються в економіці України впродовж останніх років та зволікання із здійсненням широкомасштабних економічних реформ у сфері відносин завдали харчовій промисловості України в цілому і цукровій промисловості, зокрема, її цукробуряковому підкомплексу значної шкоди.

Сприятливі умови для вирощування цукрових буряків, величезний ринок та прибутковість галузі зробили цукрову промисловість однією з провідних в економіці. Але зараз галузь, яка тільки за рахунок експорту могла б приносити Україні близько 1 млрд. доларів щорічно, перебуває в критичному стані.

Україна має у своєму розпорядженні найкращі чорноземи, але вона не може вийти на рівень західноєвропейських показників щодо використання сировини. Цукрові заводи України відстають на 6-7 пунктів за ступенем зменшення втрат цукру у виробництві, вмісту цукру в мелясі. Якщо до цього додати втрати цукру на ділянках зберігання і транспортування буряку в завод, то загалом показник вилучення цукру із заготовленого буряка становить лише близько 70%.

Основні причини ситуації:

- 1) зовнішні (не залежні від галузі): дефіцит оборотних коштів в суміжних галузях, що використовують цукор та отриманням коштів від реалізованої продукції; втрата традиційних ринків збуту за межами України через невпорядкованість експортних потоків; дефіцит паливно-мастильних та інших матеріалів; недостатня організація і відсутність досконалого економічного механізму відносин з бурякосіючими господарствами;
- 2) внутрішні: відсутність чіткої інвестиційної політики, як з метою нарощування традиційного виробництва, так і з метою виробництва профільних товарів з новими споживчими якостями; високий рівень морального та фізичного зносу основних виробничих фондів; використання на багатьох підприємствах низькопродуктивної технології.

Актуальними проблемами у цукровій промисловості є підвищення потужності та технічного рівня основного устаткування, поліпшення якості цукру (підвищення вмісту сахарози, зменшення кількості редуційних речовин), зниження витрат ресурсів на виробництво продукції.

Виробничо-технічні та економічні показники цукрових заводів залежать переважно від якості та кількості сировини. Спостерігається тенденція погіршення технологічних характеристик цукрових буряків, що негативно впливає на хімічний склад коренеплодів. Внаслідок цього знижується якість бурякового соку, а отже, і вихід кінцевої продукції.

Незадовільний стан із забезпеченням цукроварень сировиною – тривалість виробничого сезону на більшості підприємств галузі не перевищує 1,5 – 2 місяців. Склалася ситуація, що сільськогосподарським підприємствам в зв'язку з трудомісткістю вирощування культури і відсутністю потрібних механізмів і робочої сили, з одного боку, і недосконалим механізмом взаєморозрахунків, відсутністю державного регулювання захисту вітчизняного ринку цукру з іншого, стало не вигідним виробництво сировини для переробної галузі – цукрового буряку.

Для виходу з цього становища необхідно приділяти найбільшу увагу новим найсучаснішим технологіям вирощування і переробки цукрових буряків; пошуку шляхів зниження собівартості цукру, зокрема поліпшення використання матеріально – сировинних і паливно – енергетичних ресурсів.

Основні шляхи раціонального використання сировини:

- поліпшення якості сировини;
- зменшення витрат при зберіганні і транспортуванні у виробництві;
- дотримання норм;
- комплексна переробка сировини;
- організація нових виробництв на базі використання відходів та вторинних матеріальних ресурсів.

Напрямами зменшення витрат сировини:

- впровадження прогресивної маловідходної технології переробки сировини;
- визначення оптимальних строків заготівлі, зберігання та переробки цукрових буряків.